

PANU:

MUKULA- JA NUPUKIVET

"Helsingin nupukivet kannattaa säilyttää", näin otsikoi äskettäin US muutaman kehystetyn juttunsa.

Entä Oulun mukulakivet, tuli heti mieleeni.

US:n jutun alussa kysytään: "Säilytetäänkö Helsingin vanhan keskustan katujen kaunis nupukivitys vai päällystetäänkö kadut tämän päivän päällysteellä asfaltilla? Kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvaliset arvot sekä käytännöllisyys ovat ristiriidassa keskenään." Jälkimmäiselle seuraa sitten selitys: nupukivitys on meluisa päällyste, joka etenkin raskaan liikenteen alla antaa kuulua itsestään katuvarsitalojen sisälle. Tärinä rasittaa myös talojen perustuksia ja rakenteita. Aloitteen on tehnyt itse Uudenmaan lääninhallitus, ja muistutuksen on saanut Helsingin kaupunginhallitus. Teuvo Auralla on siis heti uusia murheita, kun palaa työpöytänsä ääreen Helsingin kaupungintaloon. Helsingin restauroinnistaan entistä kuuluisammaksi tullut kaupungintalo, entinen Seurahuone, sijaitsee juuri tällaisen kadun, Pohjois-Esplanadin, varrella, lääninhallitus puolestaan Alek-

santerinkadun ja Mariankadun varrella, presidentinlinna siinä välissä Mariankadun ja Pohjois-Esplanadin varrella. Neljäs nupukivillä päällystetty katu, jota valitus koskee, on Katarinankatu. Valittajin kuuluvat lääninhallituksen lisäksi presidentin kanslia, Ruotsin suurlähetystö ja korkein oikeus.

Enpä pistä näppejäni Helsingin nupukivien väliin. Mahtaisiko vanhassa Helsingissä olla jossain mukulakivikatuja! Varhaisimpien muistojeni mukaan niitä ei voisi olla, koska minun tuttavapiirini helsinkiläisten mielestä mukulakiviä oli vain Oulussa. Minulla oli helsinkiläistyneitä lähisukulaisia, mustereita ja serkkuja. Osa heistä oli kyllä asunut vähän aikaa Ouluakin, mutta muutama heistä ilmeisesti hyvin äkkiä pääkaupunkilaistuivat. Ainakin minulle on jäänyt mieleen jo varhaisesta lapsuudesta, että jotkut helsinkiläisvieraistamme kauhistelivat Oulun mukulakivikatuja, mistä tietenkin täytyi olla pääteltävissä, että sellaisia keskiaikaisia jäännöksiä ei mainiossa Helsingissä ollut. Kun sitten vartuttuani aina joskus kävin Helsingis-

sä ja lopuksi oikein asuin siellä, kyseltiin vieläkin joskus Oulun mukulakivikaduista. Leikkiahän se tietysti oli, mutta pikkuruisen se pisteli. Käsitin sen jonkinlaiseksi vähättelyksi, täysin aiheettomaksi, koska Oulu oli toki muutakin kuin mukulakivikatuja. Ja, "kannänkä", sekö nyt oli jokin arvon mitta! Tarttikos' tulla korkeakorkoisin kannoin. Hienostelenaan. Eiköhän vain jotain tällaista joskus vllahtanut mielessä, vaikka suhteemme yleensä olivat läheiset ja sydämelliset ja varsinkin musterini huumoritätejä.

Nyt huomaan, että niin paljon kuin olen Helsingin katuja trampannut, en ole tullut tarkistamallakaan tarkistaneeksi, onko siellä paitsi nupu-myös mukulakivikatuja. Oikein isoa kiven-sirua ei siis hampaankolooni ole jäänyt. Luulen kyllä polkeneeni aitoja mukulakivikatuja niin vanhassa keskustassa kuin pääkaupunginlaitamillakin.

Entä Oulun mukulakivet?

Oulun mukulakivikadut ovat olleet mielessäni aika usein. Meillä oli Jokirannan papan kanssa aikanaan tarkoitus tehdä oikein juttu Oulun mukulakivikatuperinteen puolesta. Muistatthan Jokirannan papan, mainion osallistujan, joka vielä yli-ikämiehenäkin oli uskollisesti mukana "kaikkialla", missä jotain tapahtui, vanhassa Työväenopistossa niin kuin Pohjankartanossakin, Kaupungintalossa ja milloin missäkin.

Oulu-seuran retkiltä samoin muistan hänet hyvin, ja jollain sellaisella retkellä tai sellaisen jälkeen hän kiinnitti huomiotani Mannerheimipuistoa reunustavaan Sepänkadun pätkään, siis ristiin, joka jää Kirkkokadun ja Isonkadun väliin. Siinäpä mainio pala mukulakivikatua säilytettäväksi. Minulla oli mielessä hommata pappalokuvattavaksi sen mukulakivituksen päällä, mutta niin se vain jäi...

Seuraava katu etelään on Nummikatu. Nummikadun ja Kirkkokadun kulmauksessa on, kuten tiedetään, punamullattu Matilan talo, Oulun vanhin puinen asuinrakennus. Ja moni tietää senkin, että koko se korttelinpuolikas Kirkkokadulta Torikadulle ja siis koko Nummikadun risti on tarkoitus säilyttää kaupunkimuseo- vai pitäisikö sanoa museokaupunkikorttelina. Myös sen Nummikadun ristin "rotuaari", jalkakäytävä, on kappale aitoa vanhaa Oulua — mukulakivikatujen Oulua. Juuri sillä paikalla mukulakivikadunpätkä sopisi mainiosti säilytettäväksi, paremmin kai kuin mikään muu. Sulkeudun ehdotuksineni suosi-oonne, arv. päätöksentekijät! Kieltämättä sama ajatus on tullut mieleeni monella muullakin kadulla, usein esim. Koulukadulla pyörähtäessäni Haapalaisen nurkasta alamäkeen matkalla Linnan- tai Heikinkadulle. Kun lumet sulavat, niin käykääpä katsomassa!